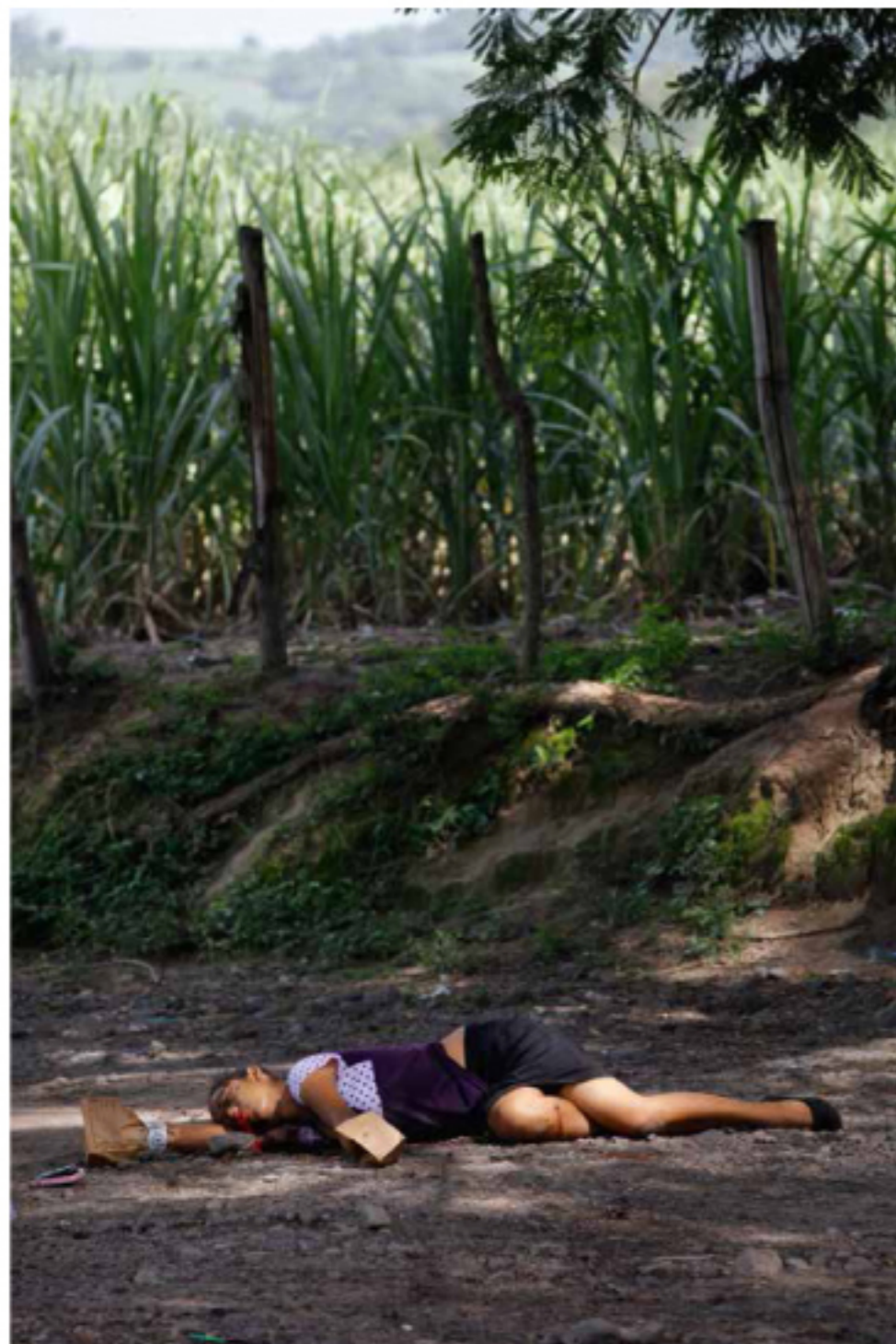

De mysterieuze moord op Tatiana Rivera

TEKST: LORETTA VAN DER HORST
FOTOGRAFIE: MARIELLE VAN UYTERT/
PARALLEL UNIVERSUM

San Salvador - Het is 29 juli 2015, vroeg in de middag. Het lichaam van Tatiana Rivera, een 21-jarige bakkersdochter, ligt langs de weg in het landelijke Nejapa, een buitenwijk van de Salvadoraanse hoofdstad San Salvador. De straten zijn afgezet met gele politielinten. Haar fiets staat netjes tegen een boom geparkeerd.

Een paar uur eerder werd Rivera op haar dagelijkse route van dichtbij door zes kogels in haar borst geraakt. Omstanders zagen meerdere mannen wegrennen. Rivera's dood komt als een grote schok voor haar ouders. Ze verruilde onlangs haar studie voor een plaats in de bakkerij van haar vader, om goed voor haar 4-jarige zoon te kunnen zorgen.

Een mobieltje ligt nog naast het lichaam, haar handen zijn in papieren zakken gehuld. 'Dit doen we met alle vrouwelijke slachtoffers', zegt de behandelend forensisch arts Dr. Chinchilla, die ter plekke onderzoek doet. 'Als er sprake is van seksueel geweld waarbij ze zich heeft verzet, bevinden zich mogelijk DNA-sporen van de dader onder haar nagels', verklaart ze, terwijl ze omvang en locatie van de kogelgaten nauwkeurig opschrijft.

Rivera's dood zal weinig opzien baren in El Salvador, dat gewend is geraakt aan geweld. Van de zes miljoen Salvadoranen groeiden velen op tijdens de bloedige burgeroorlog (1979-1992), die volgens een VN-schatting 75 duizend levens eiste.

Het huidige geweld dankt het land aan Salvadoranen die tijdens de oorlog naar de VS trokken en daar in de criminaliteit zijn beland. Na de burgeroorlog stuurde de regering van toenmalig president George Bush - en later die van zijn opvolger Bill Clinton - duizenden Salvadoranen met een strafblad terug naar huis. Ze namen de 'bendecultuur' mee die ze hadden leren kennen in de gevangnissen en in de buitenwijken van Los Angeles. Zo kregen de rivaliserende bendes

Mara Salvatrucha (MS13) en Barrio 18 (B18) beruchte 'filialen' in El Salvador.

De criminelen troffen bij terugkeer een land aan waar ze niet welkom waren, dat arm was maar waar wapens in overvloed waren. Langzaam kregen de teruggekeerde bendes steeds meer macht. Ook kansarme jongeren ontleenden aan de straatbendes een nieuwe identiteit - en een bron van inkomsten. Voor hen was het een manier om respect af te dwingen.

Het aantal doden tijdens bendeoorlogen en confrontaties met de politie liep zo hoog op dat toenmalig president Mauricio Funes in maart 2012 een wapenstilstand sloot met de bendes, in ruil voor bepaalde privileges van hun leiders. Meteen vielen er minder doden: lag het moordcijfer in 2011 nog op 4.371, aan het eind van 2012 was dit met 41 procent gedaald tot 2.576.

Daarna kwam de klad er weer in, mede door de komst van een andere minister van Justitie in 2013 en door de verkiezingsoverwinning van de huidige president Salvador Sánchez Cerén in juni vorig jaar. Cerén ontpopte zich steeds meer als voorstander van de harde hand en beëindigde begin januari

dit jaar de toch al verwaterde wapenstilstand. Meer moorden waren het gevolg; met 4.246 moorden in de eerste acht maanden van dit jaar is het moordcijfer over heel 2014 nu al ruim overschreden.

Alleen op de dag dat Rivera stierf werden in El Salvador dertien andere moorden gepleegd, onder meer op drie benedeleden. Soms werken de lijkschouwers in diensten van 24 uur, om het aantal lichamen te kun-

Met 4.246 doden tot nu toe is het moordcijfer in El Salvador nu al hoger dan in heel 2014

nen bijhouden. De meeste daders ontlopen vervolging: in El Salvador blijft 94 procent van alle moorden onopgehelderd.

Ook de dood van Rivera heeft volgens de openbaar aanklager te maken met misdaadbendes. Zo zijn er geen sporen van seksueel geweld gevonden. Rivera's vader vertelt dat zijn dochter de laatste tijd steeds bang was om naar haar werk te gaan, omdat ze terrein moest doorkruisen waar bendes de dienst uitmaken. Ze deed het voor haar zontje; van

Foto links: de vermoorde bakkersdochter Tatiana Rivera in Nejapa. Boven: vriendinnen nemen afscheid van Rivera, die ligt opgebaard in een kerkje in Nejapa.

het schaarse geld dat ze verdiende, kocht ze kleren en speelgoed voor hem.

Haar familie benadrukt dat Rivera niet werd bedreigd of afgeperst; ze had ook geen relatie met een bendelid of militair. Geen van hen weet waarom ze is doodgeschoten.

Op de laatste dag van juli wordt Rivera begraven, in de kerk waar ze elke zondag kwam. De donkere houten grafkist voor het altaar staat half

open, zodat de aanwezigen haar nog een laatste keer kunnen zien.

Haar vader herhaalt dat Rivera nooit is bedreigd of afgeperst en dat ze geen band had met bendes. 'Maar er zou een andere reden kunnen zijn', laat hij zich dan ontvallen, terwijl zijn stem zachter wordt. 'Ze was een tijdje geleden getuige van een moord', zegt hij.

Verder wil hij er niet over praten.

Reageren? wordtvervolgd@amnesty.nl